

Ne dá se tajiti, da niso v vseh opozicijskih deželah razmere take kakor na Českem. Ta kraljevina ima svojo lastno zgodovinsko stališče, svoje lastno pravo, katerega se Čehi po pravici nasproti Avstrijski monarhiji bolj trdno držé, kakor drugi narodi, ter hočejo postati samostalni. To jim je tudi mnogo lažje, ko drugim narodom, ker imajo politično zrelo ljudstvo za seboj, ki je že vajeno volilnih borb in se jih ne naveliča. Pri nas na Kranjskem ni taka; naše ljudstvo še politično ni nikakor skušeno in izobraženo, naveličalo bi se vednih volitev, češ: „čemu bomo zmiraj volili, ako poslanci naši ne gredo na Dunaj!“ Na ta način bi se ne brigalo za volitve, kolikor bi bilo treba, in nasprotnikom našim bi ne bilo težko zmagovati s svojimi privrženci, in tako bi slednjič dobili mi samo ustavoverce za poslance, ki bi radi na Dunaj hodili. Da bi bili mi tako po vsem na slabšem in bi po takih „poslancih“ še teh drobtin ne dobivali, katere dobivamo zdaj na priliko za podporo kmetijstva in obrtnijstva, — to tudi lahko vsak sprevidi, ki le ped daleč misli.

Kako je v tem obziru na Tirolskem, to je poslanec Greuter v „Vaterlandu“ natančno razložil. Tudi on je tega mnenja, kakor mi. Tirolci na Dunaji nič posebnega ne iščejo, kajti za domače potrebe imajo deželni odbor, ki deli podpore ubogim, zida norišnice, računi stroške odgonov itd.; več pa tudi od Dunaja ni pričakovati. Proti koncu piše Greuter: „Pri nas je mnogo rodoljubov, ki ne trobijo z drugimi vred v žalostni rog: „V državnem zboru se ne doseže nič, vse je zastoj“, — marveč ti bi nasprotno zelo obžalovali, če bi ravno v tem zboru se dalo količkaj doseči. Ne marajo, da bi ta sistem se prikupil ljudstvu. Čim več nasvetov stavi opzicija in čim več se jih zavrže, čim večkrat pravica potrka, pa jo odpodé, čim bolj propada javno blagostanje — tim boljši za pravico, za opozicijo. Kajti v нравnem redu svetá je postava, da si vsaka zmota sama vejo žaga, na kateri sedi. Zato se pa tisti, ki tako mislijo — in teh je veliko, lahko smejejo, kedar drugi njihove stranke se hudujejo: Kaj li dosežejo naši poslanci?! Čem manj, tim boljši, ker bo tem prej.....“

Čehi so skoncá prišli na Dunaj nadjaje se, da bodo prišli zastopniki vseh dežel, da bi vstrojili razmere drugače, kakor je bilo po februarški ustavi nameravano. Ko so izstopili, je bil enkrat, morda dvakrat pravi čas, da bi bili prišli in vjeli za se kako korist. Pa gotovo tudi to ni bilo. Da bi pa ravno zdaj zopet prišli, ne da bi imeli kako poroštvo dobrega vspeha, to bi bila grozna napaka, to spoznajo tudi mladčehi, dasiravno se z Dunajskimi liberalci sém ter tje radi pogledujejo.

Pripoznavati je, da utegne biti opozicijska stranka v stvaréh, ki se ne dotikajo državnopravnega vprašanja, sém ter tje siljena k tako imenovani politiki koristi; to velja zlasti za naše dežele. Kar se pa tiče splošnih zadev državnopravne opozicije, velja to-le: Za pripoznanje, vzdržanje in zavarovanje državne samostojnosti kraljevin in dežel v sedanjem državnem zboru ni prav nič doseči, če bi tudi vsa opozicija vstopila. Če bi pa izstopila vsa, bi se utegnulo pripetiti to, kar se je že pripetilo.

### Po volitvah.

„Zmaga je naša“ smemo vsklikniti, to je moralna zmaga. Ideja, ki se mora braniti s silo in lažjo, z goljufijo in sleparijo, mora na slabih nogah stati! Naši nasprotniki so obupali nad tem, da bi zamogli svojo misel s prepričevanjem vdomaćiti, prišli so za poslednje orožje, za silo in laž, in to je

znamenje, da gré njihova glorijska h koncu. Kajti ideje se ne borijo s polenom in ne s pestjo, ampak z moralnim prepričevanjem, in v tem sedijo naši nasprotniki že na suhem. Sila in laž pa ideje ne morete umoriti, ker je prva materialna in druga duševna; zgodovina nam iz vseh časov govori, da se zdrave ideje s silo niso dale vdušiti, nasprotno, bolj ko so trpele, bolj so se širile.

Liberalizem in germanizacija ste dve ideji, ki ste obe že tako na kant prišli, da se morate boriti s pomočjo sile in laži, in to je znamenje njenega propada. Naša dežela je nejevoljna nad temi volitvami, in mnogi, ki so bili do zdaj neutralni, gledajo zdaj z zaničevanjem na stranko, ki se hoče s takimi sredstvi vzdržati. Že tačas, ko so bili narodni uradniki prognani, je šel po Ljubljani le en glas, namreč da je to grdo nasilstvo; zdaj pa je vsa dežela ene misli, da nemškutarija, ki se poslužuje takih pomočkov, nima več pravice, vstevati se med poštene nazore. Kranjsko ljudstvo ni bilo nikdar navdušeno za nemškutarijo, od zdaj zanaprej se jej bo odločno nasproti vstavljalo!

Tista peščica zagrizenih nemčurjev, ki požira s hlastjo vsako besedo iz Bismarkovih ust, bo čedalje bolj osamljena ostala, in se bo vzdržala na površji le tako dolgo, dokler jo izvenslovenska moč podpira; brž ko to pomoč zgubi, se bo potopila v slovenskem morji! Naj bi si naši nemčurji vendar enkrat zapomnili, da naša dežela že po geografski legi in po vsej njenej naravi ni ugodna germanskemu življu, in da nad nami le zastoj svoje moči trosijo, če nas pogoltniti skušajo; posrečilo se jim bo tako malo, kakor na Laškem, kjer so toliko krvi prelili, in konečno vendar nič niso opravili in niti ene vasi niso ponemčili!

Drug dobiček, ki ga imamo po teh volitvah, je to, da se je narodna zavest tudi med trgovci in obrtniki bolj živo vzbudila, ki so poprej menj brigali se za politiko. Slovani so bolj poljedelski narod; le med Čehi in Slovenci je industrija že bolj z narodom zraščena; vsaj Kranjci imajo narodne obrtnike, kar je veliko vredno, ker ravno tuji obrtniki so v Šleziji in drugih krajih Slované ponemčili; če si vstvarimo domačo narodno industrijo, se nam Nemcev ni bati, da bi nas zadušili; zato se veselimo, da se je s temi volitvami narodna zavest med Kranjskimi obrtniki vzbudila in oživila; ona je seme za blagostanje slovenskega naroda; kajti mi smo edino pleme na slovanskem jugu, ki ima lastno, narodno obrtnijo, in našemu obrtu se bodo odprle vse jugoslovanske dežele. Tudi je Kranjec rojen trgovec, v previdnosti in kupčijski prebrisanosti je kos Nemcu in Lahu; pa naši narodni trgovci so le kmečki samouki; le viša izobraženost osigurila je dozdej tujcem prednost. Kedar ta zapreka mine, nismo v strahu za naše kupce, da bi jih prekosili. Za to z radostjo gledamo na zdravo zrno in jedro naših narodnih trgovcev, in upamo, da bo iz tega zrna drevo izrastlo, katero nam osvoji velik del južno evropske kupčije, in da si bomo še več priborili, kakor večino v Ljubljanski trgovinski zbornici. Dobro je toraj, da so nemčurji dregnili s temi volitvami naše trgovce tako grdo v rebra; bolj ko kedaj se bodo čutili Kranjce in Slovence, in kazali svojo narodnost prešérneje, ko prej.

Zdaj pa še nekaj v prevdarek!

Volitve bodo brž ko ne vkljub vsem nepostavnostim odobrene. \*) Deželni zbor poslancev, ki prideta iz te zbornice, ne more potrditi. Na to se bo razpustil Kranjski deželni zbor. Treba je torej, da se že za časa pripravimo na volitve v deželni zbor, da kako mesto pridobimo, če mogoče! Pozor in delati!

\*) Da, da, so že, kakor berete v zadnjem listu „Novic.“